

Piotr Kuna

"Aktuelles zu Wirtschaft und Politik Polens", Włodzimierz Kafka, Anna Majkiewicz, Joanna Ziemska, Katarzyna Zubik, Warszawa 2008 : [recenzja]

Lingwistyka Stosowana / Applied Linguistics / Angewandte Linguistik nr 1, 267-269

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Włodzimierz KAFKA, Anna MAJKIEWICZ, Joanna ZIEMSKA,
Katarzyna ZUBIK *Aktuelles zu Wirtschaft und Politik Polens*. Wy-
dawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2008, 138 s.**

Autorami recenzowanego podręcznika są Włodzimierz Kafka – germanista i tłumacz, wykładowca Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w Katedrze Języka Biznesu w Sosnowcu, Anna Majkiewicz – doktor nauk humanistycznych, polonistka, germanistka i tłumaczka, pracownik Uniwersytetu Śląskiego i Wiedeńskiego, Joanna Ziemska – absolwentka translatoryki i slawistyki Uniwersytetu Wiedeńskiego, wykładowca w Instytucie Translatoryki w Wiedniu, tłumaczka oraz Katarzyna Zubik – germanistka Uniwersytetu Wrocławskiego, pracownik Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Sosnowcu.

Podręcznik jest napisany w języku niemieckim i przeznaczony – jak sami autorzy sygnalizują – nie tylko dla studentów niemieckiego języka biznesu, translatoryki, ekonomii czy też studiów podyplomowych, lecz także dla osób aktywnych zawodowo w sferze gospodarki i ekonomii, jak i dla tłumaczy specjalizujących się w wyżej wymienionych dziedzinach. Dalszych adresatów autorzy widzą wśród osób niemieckojęzycznych zatrudnionych w Polsce i chcących czy to z powodów zawodowych, czy też prywatnych pogłębić swoją wiedzę o współczesnej Polsce.

Część właściwa podręcznika poprzedzona jest wstępem, spisem i wyjaśnieniem skrótów oraz sporządzona w konwencji naukowej bibliografii, wskazującej źródła książkowe i internetowe. Podane do poszczególnych rozdziałów źródła zawierają od kilku do kilkunastu pozycji. Podręcznik składa się z trzynastu rozdziałów oraz znajdującego się na końcu podręcznika klucza i niemiecko-polskiego glosariusza.

Zawarta w podręczniku tematyka traktuje o typowo polskich realiach, a zatem już w zamieszczonym na wstępie spisie skrótów znajdziemy takie określenia, jak KRRiT (Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji – *Landesrat für Rundfunk und Fernsehen*), NBP (Narodowy Bank Polski – *Polnische Nationalbank*) czy ZUS (Zakład Ubezpieczeń Społecznych – *Sozialversicherungsanstalt*). W poszczególnych rozdziałach przedstawiono takie zagadnienia, jak: wejście Polski do Unii Europejskiej, transformacja polityczna, system polityczny oraz podział partyjny, sytuacja na rynku pracy, finanse i bankowość, podatki, formy prawne przedsiębiorstw, handel zagraniczny, giełda, ubezpieczenia, marketing, rynek reklamy oraz werbalna i niewerbalna komunikacja. Ujmując zatem całość w dwa bloki tematyczne, mamy do czynienia z zagadnieniami polskiej polityki i gospodarki, którym nieodłącznie towarzyszy polskie prawodawstwo. Jedynie ostatni rozdział, traktujący o werbalnej i niewerbalnej komunikacji, wychodzi niejako poza ramy wymienionej przez autorów w tytule tematyki.

Na każdy z trzynastu rozdziałów składają się teksty (średnio od czterech do siedmiu), opisujące, referujące podany w tytule temat, odwołujące się do aktualnej rzeczywistości (ostatnie wymienione przez autorów źródło pochodzi z lutego 2007 roku) i opatrzone (w zależności od charakteru tekstu) także tłem historycznym. W tekstach wytłuszczone zostały słowa kluczowe, natomiast kursywą zaznaczo-

no polskie ekwiwalenty terminologiczne dla niemieckich terminów określających urzędy czy instytucje (*Ausländerbehörde* – Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców) oraz niemieckie ekwiwalenty terminologiczne dla takich realiów polskich, jak urzędy (urząd marszałkowski – *Marschallamt*), instytucje (Komisja Papierów Wartościowych i Giełd – *Wertpapierkommission*), system administracyjny i gospodarczy (zarząd województwa – *Woiwodschaftsvorstand*), ważne wydarzenia historyczne i partie polityczne (Polski Komitet Jedności Narodowej – *das Polnische Komitee der Nationalen Befreiung*). Zamieszczone do każdego rozdziału ćwiczenia (od pięciu do siedmiu) nastawione są w swej różnorodności na sprawdzenie umiejętności zrozumienia tekstu, znalezienie odpowiednich ekwiwalentów, tłumaczenie, eksplikację użytych w tekstach terminów, jak i uzupełnienie brakujących w tekstach wyrazów. W ramach ćwiczeń ze zrozumienia tekstu autorzy zaproponowali kilka typów zadań: pytania do tekstu, (chronologiczne) uporządkowanie opisanych w tekście wydarzeń oraz przyporządkowanie zaproponowanych w ćwiczeniu definicji do zawartych w tekstach terminów. Ćwiczenia translatologiczne wymagają podania ekwiwalentu oraz tłumaczenia całych zdań z języka niemieckiego na polski oraz z języka polskiego na niemiecki. Ćwiczenia mające za zadanie wyjaśnienie terminów wymagają z kolei od uczącego bądź to podania synonimu (względnie antonimu), bądź też wstawienia w puste miejsce w zdaniu odpowiedniego terminu. Umiejętność prawidłowego stosowania reguł gramatycznych sprawdzana jest między innymi w tekstach z lukami (poprzez podanie odpowiedniej formy), w ćwiczeniach wymagających transformacji zdań oraz w ćwiczeniach wymagających budowy kompletnych zdań z zaproponowanych elementów (części składowych zdania). Sprawdzane jest w ten sposób właściwe użycie czasowników oraz styl nominalny. Raz pojawia się w ramach ćwiczeń także krzyżówka oraz ćwiczenie wymagające uzupełnienia wszystkich brakujących w tekście samogłosek.

Tak skonstruowany podręcznik, prezentujący wyżej wymienioną tematykę, jak i zawierający przedstawione typy ćwiczeń, przeznaczony jest dla osób o zaawansowanych umiejętnościach w zakresie języka niemieckiego, chcących doskonalić swoje umiejętności językowe, pracować nad zdobyciem nowych kompetencji językowych w zakresie specjalistycznego języka gospodarki i polityki oraz pragnących pogłębienia swojej wiedzy specjalistycznej z obydwu tych dziedzin. Językowo rozdziały posiadają jednolity stopień trudności, a zatem nie narzucają kolejności pracy z podręcznikiem, a uczący mogą wybrać dowolne rozdziały tematycznie najbardziej ich interesujące. Natomiast stopień trudności podręcznika pod kątem zawartych w nim treści może dla poszczególnych rozdziałów okazać się różny w zależności od wiedzy o świecie, wiedzy historycznej oraz wiedzy specjalistycznej, jaką posiadają osoby z niego korzystające.

Aktuelles zu Wirtschaft und Politik Polens to obecnie jedna z nielicznych pozycji traktujących o aktualnej sytuacji gospodarczej i politycznej Polski, a będąca równocześnie podręcznikiem dydaktycznym do nauki niemieckiego języka specjalistycznego w zakresie gospodarki i polityki. Na uwagę zasługuje spójność zawartych w podręczniku tekstów, ich różnorodność tematyczna oraz bogactwo terminologiczne. Podręcznik opisujący współczesne uwarunkowania gospodarcze

i polityczne Polski, bazujący na wiedzy specjalistycznej (gospodarczej, administracyjnej, prawnej i historycznej) uczy mówić o polskich realiach w języku niemieckim, pozwala zabrać głos w toczącej się w tym języku dyskusji o polskiej sytuacji gospodarczej lub politycznej oraz wnosi poprzez zawarte w sobie elementy realioznawcze znaczący wkład w komunikację międzykulturową.

Piotr K u n a

Susanne KORBMACHER *Ghettokids. Immer da sein, wo's weh tut.* Piper Verlag München, 2004, 318 s.

Dzielnica Monachium, z której pochodzi młodzież opisywana przez autorkę, była od dziesiątek lat dzielnicą marginesu i biedoty. W czasach nazistowskich mieściły się tam prymitywne baraki, a po II wojnie światowej obóz dla uchodźców (Camp für Displaced Persons), obóz rządowy dla cudzoziemców bez ojczyzny oraz obóz mieszkalny kobiet (Frauenholz, s. 7). Dziś, chociaż w latach 60. zbudowano tam większe domy i osiedla, jest on nadal częścią miasta, gdzie mieszkają ludzie nieumiejący żyć normalnie i którzy przynależą do społeczności słabych; to bezrobotni, przestępcy, samotne kobiety itd. Bardzo charakterystyczny jest istniejący tam wysoki procent imigrantów, którzy muszą żyć z niskich płac – Turcy, Grecy, Cyganie Sinti, Albańczycy z Kosowa i inni. Tworzą oni małą, wielokulturową i multilingwalną społeczność najbardziej problematycznego typu – występuje tam brutalność, przestępczość, konflikty między narodowościami i zaniedbanie dzieci.

Susanne Korbmacher odkryła swoje pole do działania wśród tak zwanych *ghettokids* i starała się wejść w to zamknięte koło przemocy i braku wykształcenia, w którym zmuszone są żyć dzieci. Jako nauczycielka szkoły specjalnej na północy Monachium (Sonderpädagogisches Förderzentrum, s. 307), pracuje z dziećmi z ulicy, które żyją z kradzieży i narkotyków, śpią na ulicy lub w przypadkowych miejscach, gdzie regularnie urządzają bijatyki (lub atakują innych) i notorycznie wagarują. Często przenosi się je do innych szkół, a niejednokrotnie na skutek słabych osiągnięć szkolnych i nieodpowiedniego zachowania trafiają one do specjalnych szkół. Korbmacher, jako jedyna nauczycielka, która cieszy się ich ogromnym zaufaniem, dowiedziała się, że pochodzą one najczęściej z rozbitych rodzin (bezrobotnych, alkoholików, z przemocą w rodzinie). Często są one zaniedbywane przez rodzica/rodziców, karane fizycznie lub molestowane. Doświadczają one wszelkiego rodzaju przemocy, którą mogą potem przekazać innym dzieciom.

Szkoła jest jedynym miejscem, gdzie spotykają nauczycielkę – często zastępczą matkę – która traktuje ich poważnie i stara się ich wspierać. Jest to zadziwiające, że udaje jej się postawić na nogi projekty, którymi interesują się *ghettokids*, a nawet zaangażować w nie dzieci – (Lichttaler, Ghetto Dance Company „Rap Yourself”). Powstają też projekty filmowe, chór itd. Poza tym musi ona być zawsze tam, gdzie